KVARNSTUGAN NYA under Långö, FoF

När ryttmästaren Carl Silfversparre på Nydala var i 60-årsåldern lät han anlägga ett manufakturverk vid Långö. För att få bostäder åt tilltänkta arbetare flyttades det gamla stora huset, som stod 300 m nordost om nuvarande Skaftnäs, ner till Långö. Huset var ungefär 16 . 8 m. På första våningen var rakt fram en större sal, till vänster två rum och till höger rum och kök. På andra våningen var två lägenheter om rum och kök.

Inspektoren A P Sjöberger, född 5/10 1802 i Norrköping
Ada Linell, född 21/5 1807 i Krokeks sn

Per Fredrik, född	26/7 1831	i Kvillinge
Fredrik	10/2 1833	"
Anna Juliana	26/4 1835	"
Johan Alfred	10/6 1837	"
Karl August	18/8 1840	i Kärda
Jenny Charlotta	25/6 1842	i Vrigstad

Sjöberger kom 1842 från Kärda och flyttade 1844 till Norrköping

Spiksmeden Johan Hellberg, född 15/5 1820
Elin Jonasdotter, född 9/11 1812
Gustava, född 23/4 1841

Kom 1843 från icke angiven ort. 1844 till Nottebäck

Smeden Karl Magnus Ekelund, född 9/6 1818 i Nye sn
Lovisa Jonasdotter, född 11/11 1818 i Sandsjö sn
Sofia Albertina, född 27/2 1843 i Sandsjö sn

1843 från Sandsjö sn. "Skattskrives icke här"
Han stannade kort tid, inte ens ett år

Spiksmeden Johan Daniel Rundqvist, född 9/11 1810 i Rågsjö i Myresjö sn och död 28/4 1879 på Grindstugan
Hedvig Magnusdotter, född 26/12 1804 på Gripenberg under Trishult i Lannaskede sn och död 24/7 1873 på Grindstugan

Gustava Charlotta, född	22/6	1831	i Myresjö sn
Eva Katarina	12/7	1836	i Nässjö sn
Johannes	6/12	1839	"
Karl August	14/11	1843	på Carlström
Klas Lorenz	23/2	1845	"

Rundqvist kom 1843 från Nässjö sn. 1866 inhyses i Grindstugan
Rundqvists fader, som sades ha begivit sig till sjöss, hade han aldrig minne av, och befann sig hustru och barn i usla omständigheter. De späda armarna måste tidigt anlitas för dagligt bröd i annans hem. Kom vid 10 års ålder i smedlära och dröjde där kvar i 11 år i Hällinge. Gift och bosatt i Broby, i Nässjö och för 20 år sedan i Långö

Mannen hade varit djupt sjunken i dryckenskapslasten men blev för omkring 4 år sedan kraftigt fattad av Herren och en förändrad människa. Han höll sig gärna, där Guds ord förelades och gick stilla ibland oss. Flitig i sitt kall lämnade han arbetet den 25 och ingick klockan 6 om aftonen. Han tog fram sin bibel och läste Luthers betraktelse för dagen. Anfölls av slag, som berövade honom allt umgänge med det yttre, och låg sanslös till den 28 kl 1/2 5 f m

Hustru Hedvig var sjuklig av vattusot och skrofler eller knutor i ansiktet. Levat i små omständigheter

Dottern Stava gift 27/2 1864 med Frans Johannesson, som först var sågare i Långö och till sist bosatt på Viken
Dottern Eva reste 1869 till Nordamerika. Hon blev änka 5/1 1872 och återkom 1877 till föräldrarna med sin dotte: Augusta Charlotta Andersdotter, född 7/3 1867. Eva flyttade 1891 till fattigstugan och Augusta 1884 till Fryele
Sonen Johannes gift 19/10 1872 med Johanna Katarina Andersdotter. Han bodde på Smedstorp och Lille Lund och va: en tid postbärare
Sonen Klas var nästan blind och skrevs 1870 på socknen

Spiksmeden Karl Johan Strömberg, född 24/9 1822 i Lannaskede sn
Anna Greta Magnusdotter, född 7/10 1815 i Myresjö sn
Maria Lovisa, född 6/9 1843 i Lannaskede
Anna Lisa 25/1 1849 "

1858 från Lannaskede sn. 1868 till Ryssby sn
Dottern Maria gift 27/6 1863 med Jonas Peter Karlsson på Timmerhult

Smeden Frans Vilhelm Berggren, född 3/9 1844 på Ohs
Gift 29/12 1866 med
Anna Lisa Strömberg, född 25/1 1849 i Myresjö sn

Karl Johan Fridolf,	född 29/6	1867	på Carlström
Karolina Matilda	25/4	1870	"
Emma Gustava Charlotta	25/10	1872	"
August Fredrik	21/4	1875	"
Maria Albertina	4/10	1877	"
Alfred Natanael	11/9	1880	"
Kristina Elisabet	22/6	1883	"
Viktor Emanuel	5/1	1886	"
Johannes Vilhelm Gunnar	28/5	1888	"
Karl Gunnar Fritiof	4/9	1892	"

1866 från Ohs. 1896 till Ohs
Köpte 1880 13/30 av utjorden. Sålde 1894 till Klas Jonsson. Arrenderade smedjan och byggde sedan ny smedja intill 4:12. Berggren var av vallonsläkt

Axel Fredrik Hultenheim, född 23/1 1837 i Säby sn
Fröken Emilia Augusta Hultenheim, född 1850 i Säby

1866 från Sandsjö sn. 1867 till Säby. Arrenderade bruket ett år

SKOGVAKTARE som bodde vid Carlströms manufakturverk

Peter Johan Andersson, född 4/12 1813 på Kullabo ST
Brita Maria Rydell, född 3/11 1810 i Bottnaryd
Karl Remigius, född 4/10 1844 i Hylletofta
Klas Edvard 28/7 1846 på Västra Hult
Frans Johan 26/3 1849 "

1851 från Västra Hult. 1852 till Amerika
Peter Johan hade tidigare varit bastrumslagare vid Jönköpings regemente. Han kom hit som skogvaktare och jägare.
Detta var de första emigranterna till Amerika. Året därpå emigrerade Johannes Pihl från Långö utjord och pigan Kajsa Andersdotter från Gåeryd. Sedan dröjde det till 1866, innan någon annan Nydala-bo gav sig av till Amerika

Johan Svensson Storck, född 16/5 1821 i Fiskaby i Svenarums sn och död 24/11 1857 på Carlström. Gift 1846
Karolina Wilhelmina Ståhl, född 13/11 1824 i Horshaga i Svenarums sn och död 19/11 1857 på Carlström
Vilhelmina Albertina, född 31/7 1849 i Svenarum
Sven Aron Alfred 7/2 1852 "
Frans August 19/11 1857 på Carlström

1852 från Svenarums sn och blev skogvaktare och jägare för Nydala herrgård
Johan Stork ägde Store Skog i Vrigstads sn. Han arrenderade ut gården och blev skogvaktare.
Karolina dog i barnsäng samma dag som yngste sonen föddes
Då låg Johan sjuk i nervfeber, och han avled fem dagar senare
Barnen togs omhand av släktingarna i Svenarum.
Bådas fäder var nämndemän och hemmansägare, men inte var det lätt att ta hand om ett nyfött barn och föda upp det på konstlad väg på den tiden.

Gustav Andersson Modig, född 14/1 1824 på Kullabo ST i Hylletofta sn och död 8/5 1858 på Carlström.
Anna Stina Magnusdotter, född 25/9 1822 i Stora Vakås i Hylletofta sn
Karl August, född 28/8 1846 i Hylletofta Skatteg.
Emma Sofia 23/1 1848 på Slättsjön, Vrigst.
Elisa Charlotta 10/1 1850 "
Frans Edvard 25/10 1852 "

1858 från Lundby ST Slättsjön och blev skogvaktare och jägare. Änkan och barnen flyttade 1858 till backstugan

Nyhagen under Trismålen i Vrigstads sn och 1860 till Frimodig i Porsamålen
Modig var född på Kullabo ST, fadern soldat Anders Kull och modern Lisa Maja Jonasdotter, som ännu leva. Tog tjänst vid 15 år. Blev 1842 soldat och efter 8 års tjänst korpral. Tog avsked 1853 i avsikt att flytta till en broder i Amerika
Gift 1845 med pigan Anna Stina Magnusdotter från Nydala. Efterlämnar 2 söner och 2 döttrar jämte änkan. Hade ett resligt och fördelaktigt yttre, ett städat sätt att vara, men var under sin senaste tjänstetid såsom korpral supig och slarvig. Efter avskedet ordentlig men utfattig. Har idkat skomakeri. Den 14 mars 1858 blev han antagen till jägare och skogvaktare för Nydala säteri och bodde i Långö kvarntorp, men hans vistande här blev kort och förkylde sig och dog efter en månads sjukdom.

Anna Stina var piga 2 år på Nydala, och under den tiden gifte hon sig. Bröllopet stod den 25/10 1845

Den broder i Amerika, som Modig tänkte flytta till, var ovannämnde Peter Johan Andersson. Peter Johan anges i husförhörslängd för Nydala vara född 2/2 1814 i Hylletofta Pilagård. I verkligheten var han född 4/12 1813 på Kullabo ST

Sågaren Karl Otto Karlsson Krieg, född 1/12 1834 i Långö
och död 31/7 1866 på Långö utjord. Gift 8/4 1860
Anna Stina Andersdotter, född 13/11 1834 i Skaftnäs
och död 21/6 1866 på Långö utjord

Karl Johan,	född	13/12	1857 på Hörnet
Ida Charlotta		29/5	1860 Död 30/6 65
Maria Augusta		2/2	1862
Anders Gustav		20/9	1864 Död 4/1 65
Emma Kristina		16/12	1865

Karl Otto var född i Långö Södergård 1:3. Hela den familjen skrevs 1838 på socknen. 1858 skrevs Karl Otto i Bocklarebo och samma år bland sockenhantverkarna. Tog värvning till artilleriet i Göteborg 1858. Fick avsked efter kort tid. 1864 skriven på Långö utjord. Varit supig och slarvig och levat i stor fattigdom.
Barnen togs omhand av morföräldrarna på Hörnet men måste senare utackorderas. Morföräldrarna var helt utfattiga.
Karl Otto blev sågare i Långö

Efter smeden Rundqvist inflyttade i "Skaftnäs-stugan"
hans måg
sågaren Frans Johannesson, född 13/9 1835 i Svenarums sn
Gift 27/2 1864 med
Gustava Charlotta Rundqvist, född 22/6 1831 i Myresjö sn
Kristina Vilhelmina, född 15/3 1858 på utjorden
Sara Elise 23/3 1864 "
Karl August 13/4 1866 "

Han kom 1864 från Byhult, hon från Vrigstad
1887 till Byhult, 1890 till Viken och blev ladugårdskarl på Carlsnäs
Dottern Kristina flyttade 1876 till Vrigstads sn
Sonen Karl avled 21/10 1883

Johan Peter Andersson, född 27/10 1855 i Bäckaby sn
Gift 30/10 1886 med
Johanna Matilda Johannesdotter, född 10/3 1863
Arvid Emanuel född 8/1 1888 på utjorden
Signe Augusta Elisabet 14/11 1889 "
Ida Johanna Eleonora 13/12 1891 "

Johan Peter kom 1885 från Hultsjö sn. 1893 till Ljunga sn. Han var mjölnaredräng vid kvarnen i Långö

Under slutet av 1800-talet hade en sådan här anläggning mist sin konkurrenskraft, och i stället satsade man mera på sågverket. Flera sågare anställdes. De bodde då i "Skaftnäs-huset". När mjölnaren 1880 friköpte kvarnen, kom detta hus att bli bostad för mjölnaren. Det blev nya mjölnarstugan.

Näste mjölnare, Karl Johan Jakobsson flyttade in i det stora hus, som flyttats till kvarntomten från Skaftnäs i och med att manufakturverket Carlström anlades 1843. När man nu talar om "Mjölnarstugan" eller "Kvarnstugan" avser man denna byggnad från Skaftnäs

Karl Johan Jakobsson, född 21/11 1831 i Vittaryds sn
Gift 23/3 1862 med
Inga Stina Johannesdotter, född 18/4 1835 i Värnamo sn
Per Anton, född 19/1 1863 i Hagshults sn
Fridolf 5/2 1873 i kvarnstugan Död 17/2 73
Henning 22/8 1875 "

1867 från Hagshults sn. 1880 till Svenarums sn

1880 utsåldes kvarn, såg och utjord från Nydala herrgård. Sven Peter Jonsson i Klinthult och Klas Fabian Johannesson köpte. Sven Peter Jonsson sålde strax kvarnen till mjölnaren Peter Andersson

Peter Andersson, född 28/2 1850 i Söraby och död 14/2 1911 i Långö kvarn. Gift 23/12 1871 med
Kerstin Petersdotter, född 1/1 1849 i Tolgs sn och död 11/4 1931 på Långö ST
Gustav, född 14/8 1872 i Hillavara i Hjälmseryds sn
Karl Johan 1/5 1874 "
Oskar 14/6 1881 i kvarnstugan
Axel 17/2 1883 "
Hildur 15/1 1885 "
Anny 8/10 1886 "
Selma 20/5 1891 "

Peter Andersson kom 1880 från Vrigstads sn och köpte del av kvarnfallet och kvarnen. Ägde först bara kvarnen, som var 2/30 av utjorden, men från 1892 29/120. Han hade även sågen. Ägde så småningom hälften av kvarnen och sågen. Han handlade med virke, och han sålde kvarnen med vattenfall till Ohs bruk omkring 1910. Peter var kyrkvärd.
Hade tre kor och en häst
Änkan flyttade 1912 till Långö ST, som Peter Andersson tidigare köpt av roten
Sonen Gustav gift 10/6 1899 med Tilda Petersdotter från Sköldsbo och flyttade 1899 till Anderslund (Täpperna)
Sonen Karl Johan övertog kvarn och såg
Sonen Oskar reste 1901 till Amerika
Sonen Axel flyttade till Stockaryd och arbetade på Svenbergs fabrik
Dottern Hildur gift med Robert Andersson, som hade konstsvarveri i Värnamo
Dottern Anny var i Amerika 16/9 1904 - 4/7 1910
Dottern Selma gift 29/11 1917 med Oskar Johannesson i Gåeryd

Gustav Petersson, född 14/8 1872 i Hillavara i Hjälmseryds sn. Gift 10/6 1899 med
Tilda Petersdotter, född 4/6 1878 i Sköldsbo
Nelly Astrid Elisabet, född 3/10 1899 i kvarnstugan

Gustav var mjölnare. Flyttade 1899 till Anderslund och avled där. Tilda gifte om sig med Karl Petersson

Karl Johan Petersson, född 1/5 1874 i Hillavara och död 13/5 1927 i kvarnstugan. Gift 17/6 1899 med
Betty Teresia Först, född 25/9 1877 på Fredriksdal och död 13/11 1956 på Långö ST
beträffande barnen se Långö soldattorp

Karl Johan var mjölnare och arrenderade kvarnen av Ohs bruk. Han köpte innan han dog, Långö soldattorp, och dit flyttade Betty med barnen dagen efter det Karl Johan begravts

Harald Petersson, född 21/3 1904 i kvarnstugan och död 1982 i Åsle kvarn i Skepperstad. Gift 23/4 1927 med
Dagny Klasson, född 14/12 1903 i Staveryd
Stig Edvard Folke, född 3/10 1928 i kvarnstugan

Harald övertog kvarnen efter sin fader. 1932 flyttade han till Åsle kvarn, som han köpte. Bodde på första våningen i kvarnstugan

Knut Karlsson, nu på Karlström, var mjölnare 1934-1944 och bodde då på första våningen i kvarnstugan. Sedan Knut Karlsson bortflyttat revs huset och eldades upp på Ohs bruk. Det var ju under kriget och brist på ved.

Siste mjölnaren, Bengt Andersson, drev kvarnen till 1956 Han bodde på Andersholm och sedan på Strömslund

I Kvarnstugan hyrde en del arbetare vid svarven i Långö och någon hantverkare

Skomakaren Gustav Karlsson (Se Karlsberg) bodde här på andra våningen från 1912 till 1922

Emil Klasson, född 28/12 1884 i Långö Norregård 3:4 var svarvare och bodde här en tid på andra våningen, innan han flyttade till Rörvik

Fredrik Svensson, född 28/9 1888 på Grimsjödal och död

29/11 1939 i kvarnstugan. Gift 12/6 1920 med
Astrid Klasson, född 31/10 1894 i Steningaryd
Iris, född 10/10 1921 i Långö skola
Birgit 15/6 1925 "

1926 från Långö skola. Fredrik var den siste, som svarvade i Långö. Han arbetade åt Anders Johansson. Fredrik var bror till Karl Svensson på Fredrikshög, vars änka senare bodde på Anderlund. De bodde på andra våningen i kvarnstugan.
Dottern Iris flyttade 1939 till Sävsjö
Astrid och Birgit flyttade 1942 till Vrigstad

Johanna Gustavsdotter, född 1/1 1863 i Svenarums sn

Änka efter Klas Andersson i Långö Norregård 3:4 kom hit 1932 från Nynäs och flyttade 1935 till Nyholm.
Hon var ovannämnde Emils moder

LÅNGÖ UTJORD, registerbeteckningar

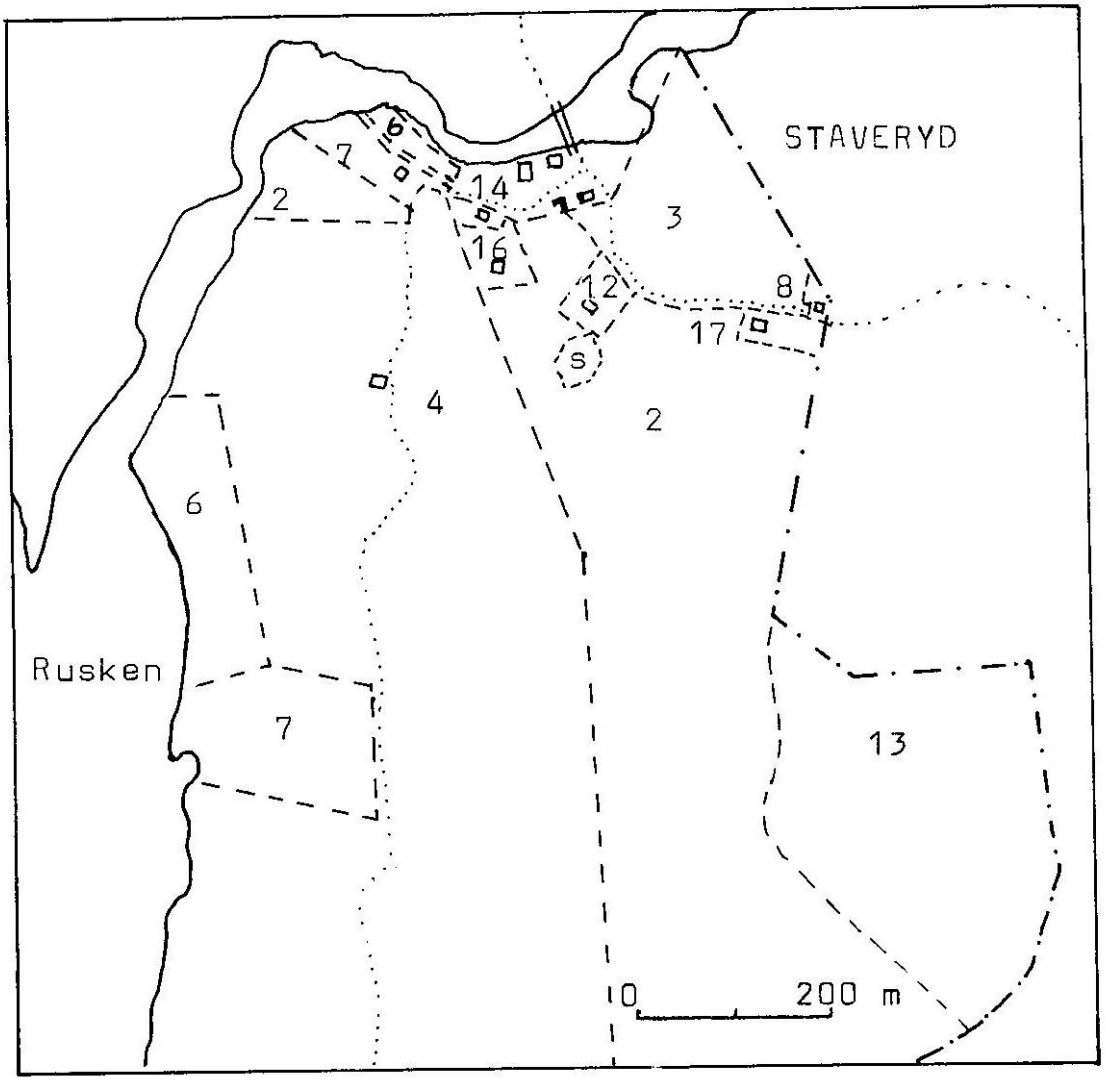

 Fredrik o Astrid Svensson	